

EMPRESSES I DRETS HUMANS: COMPARANT EXPERIÈNCIES

Una mirada centrada en la perspectiva extraterritorial
Palau del Parlament (Parc de la Ciutadella). Barcelona · 16 i 17 de febrer de 2017

BREU BIOGRAFIA DELS PARTICIPANTS (PER ORDRE D'INTERVENCIÓ)

Jaume Saura és doctor *cum laude* en Dret per la Universitat de Barcelona i premi extraordinari de doctorat el curs 1993-1994. Ha estat president de l'Institut Català dels Drets Humans, adjunt al director del Centre d'Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona (UB) i coordinador del programa de doctorat en Dret i Ciència Política. Saura és membre de la Comissió de Justícia Penal Internacional de l'ICAB des de 2010 i de diverses entitats socials i acadèmiques. També ha estat vinculat al Síndic de Greuges des de 2010 com a membre i coordinador del Grup de Treball de l'Autoritat Catalana per a la prevenció de la tortura (ara ja mecanisme català per a la prevenció de la tortura). Actualment és adjunt general del Síndic de Greuges.

Maddalena Neglia és investigadora post doctoral de la University College de Londres (Regne Unit), on és membre del Centre d'Ètica i Dret i treballa en un projecte de recerca sobre regulació pública d'empreses i drets humans. És especialista en drets humans, concretament en l'operativitat dels principis rectoris per a la protecció dels drets dels treballadors en la *food supply chain*. Va obtenir un doctorat en Dret Públic Comparat a la Universitat d'Udine (Itàlia) i Aix-Marseille (França) i un màster en Dret Públic i Drets Fonamentals a la Universitat d'Aix-Marseille. Neglia ha treballat com a advocada en un despatx a Milà i com a secretària judicial al Tribunal d'Apel·lació de Milà. També ha publicat articles sobre temes d'empreses i drets humans a revistes acadèmiques.

Isidor Boix és enginyer industrial per l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona i llicenciat en Dret per la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. Actualment és secretari d'Acció Sindical Internacional i Responsabilitat Social Empresarial de la Federació CCOO-Indústria. També és membre de les comissions executives de les federacions sindicals europees i internacionals dels sectors industrials de la química, l'energia i el tèxtil-confecció i calçat: IndustriALL Global Union; dels Presidium de EMCEF i FSE: THC (rotatiu amb FIA-UGT), i suplent del Presidium de la FITTVC. Des de febrer 2009 és Director de l'Observatori *Sindicalisme en la Globalització* de la Fundació 1r de maig i ha estat nomenat expert per la Confederació de CCOO al Consell Estatal de Responsabilitat Social d'Espanya, on coordina la proposta de CCOO al Grup

de Treball 2 (Transparència). Des de 2005 també és membre del Consell de Redacció de *Gaceta Sindical-reflexió i debat* de CCOO.

Mauricio Lazala és advocat especialitzat en drets humans i des de febrer de 2011 és director adjunt del Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC), una organització no governamental independent que treballa per fomentar el respecte pels drets humans. Anteriorment va treballar a la Cort Penal Internacional, a La Haia, on va pertànyer a la divisió d'investigació de l'Oficina del Fiscal. També ha coordinat la investigació sobre les empreses militars de seguretat privada i gestiona diversos projectes entre els que destaquen Business, Conflict & Peace, Business & Children i Business & Freedom of Association. La seva obra amb el BHRRC l'ha portat a l'Amèrica Llatina, on es reuneix amb les ONGs locals i empreses. Les seves visites a la regió han inclòs la formació sobre empreses i drets humans al personal de la Comissió Andina de juristes i ha participat en dues consultes regionals del representant especial de Nacions Unides, John Ruggie els anys 2007 (Colòmbia) i 2009 (Argentina). A la seu de Nacions Unides a Ginebra ha organitzat i participat en diversos seminaris sobre temes que abasten des del rol dels negocis en zones de conflicte armat fins als impactes de l'evasió fiscal sobre els drets humans.

Roel Nieuwenkamp va estudiar Econòmiques, Dret i Filosofia a la Universitat Erasmus de Rotterdam. Ha treballat a la Comissió Europea i com a consultor a Nova Zelanda i a l'empresa Arthur Andersen. El 1998 va començar com a gerent interí al Ministeri d'Educació dels Països Baixos i des del 2001 fins al 2006 va ser director gerent del Departament d'Emprenedoria al Ministeri d'Afers Econòmics. Des del 2006 fins al 2013 va ser director gerent del Departament de Política Comercial Internacional i Governació Econòmica del Ministeri d'Afers Estrangers. Les seves responsabilitats incloïen política comercial, política d'inversions, responsabilitat corporativa i la regulació del comerç d'armes i de bens estratègics. Addicionalment a la seva feina, va fer la seva tesi doctoral sobre la interacció entre ministres i alts funcionaris. Des del 2010 al 2014 va ser professor a temps parcial d'Administració Pública a la Universitat d'Amsterdam. Actualment imparteix classes a diverses universitats.

Organitzat per:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Afers i Relacions
Institucionals i Exteriors i Transparència
Direcció General
de Cooperació al Desenvolupament

Amb la col·laboració de:

Nieuwenkamp és president del Grup de Treball de l'OCDE sobre Inversions internacionals i les seves capacitats es van veure demostrades a les sensibles negociacions de la revisió, el 2011, de les Directrius per a les Empreses Multinacionals i Conducta Empresarial Responsable de l'OCDE. Des de 2009 fins al 2013, també va presidir el grup de Principis Voluntaris per la Seguretat i els Drets Humans a les Indústries Extractives. Des de juny de 2013 és president del Grup de treball de l'OCDE sobre conducta empresarial responsable. Nieuwenkamp lidera l'únic mecanisme global de recepció de greuges, seguint les directrius de l'OCDE, en col·laboració amb els Punts de Contacte Nacionals.

Amol Mehra és director de l'International Corporate Accountability Roundtable (ICAR). És també un reconegut advocat de drets humans centrat en la responsabilitat corporativa per violacions dels drets humans. Té una àmplia experiència en temes relacionats amb negocis i drets humans, ha estat consultor a les Nacions Unides i ha publicat treballs de gran rellevància. Va rebre el títol de doctor amb un certificat d'Honor en Dret Internacional i Comparat per la Universitat de San Francisco (EUA). També té una llicenciatura en Comerç i en Gestió Estratègica Global per la Universitat McGill (Canadà).

Stephen Lowe és cap de l'equip d'Igualtat i Democràcia al Departament de Democràcia i Drets Humans del Regne Unit. Les seves responsabilitats inclouen la relació entre empreses i drets humans, esclavatge modern, llibertat d'expressió, defensors dels drets humans, l'apoderament de la dona i els drets de la comunitat LGBT. Anteriorment havia estat primer secretari a l'ambaixada britànica a Roma, cap de les Polítiques Forestals i assessor polític del vicepresident del Govern britànic.

Linda Piirto és assessora sènior en Responsabilitat Social Corporativa (RSC) al Ministeri d'Afers Econòmics i d'Ocupació de Finlàndia, on va supervisar la preparació del Pla d'Acció Nacional. A partir de 2012 va coordinar l'aprovació de l'esmentat pla. Actualment, treballa amb diversos projectes relacionats amb empreses i drets humans, adquisició pública responsable i és formadora de funcionaris públics en temes de RSC. Es va graduar amb un Màster en Política Social de la Universitat d'Hèlsinki el 2010, prèviament havia col·laborat amb diverses ONG en temes de comunicació.

Paula Gaviria Betancur es va graduar en Dret a la Universitat de los Andes (Colòmbia) i va cursar postgraus en Periodisme, Opinió Pública i Màrqueting Polític. També ha completat diversos cursos internacionals en Drets Humans i Justícia Transicional. Ha treballat durant més de 16 anys com a assessora en drets humans i ha ocupat càrrecs públics al Tribunal Constitucional de Colòmbia i al Síndic de Greuges, on va treballar com a assistent legal i tècnica de comunicació de la Cort Constitucional. Gaviria ha estat directora a la Fundació Social de Colòmbia, a l'Àrea d'Efectes en Polítiques Públiques (anteriorment coneguda com a Àrea de Drets Humans) on es va encarregar de la coordinació

tècnica de les consultes regionals de les víctimes colombianes i va promoure diferents espais per facilitar la participació de la societat civil en la creació de la Llei colombiana de víctimes. Actualment és consellera presidencial pels Drets Humans a Colòmbia.

Olga Martín-Ortega es va unir a la Universitat de Greenwich (Regne Unit) el novembre de 2012 com a professora en Dret Internacional Públic. Lidera el grup de recerca en Empreses, Drets Humans i Medi Ambient i duu a terme investigacions en l'àmbit de les empreses multinacionals i els drets humans, la reconstrucció post-conflicte i la justícia transicional. Abans d'unir-se a la Universitat va ser Investigadora Sènior al Centre de Drets Humans en Conflicte (CHRC) de la Universitat d'East London (Regne Unit). Com a membre del CHRC, va realitzar recerques sobre construcció de pau, reconstrucció post-conflicte i justícia transicional i va liderar els mòduls de guerra i drets humans i empreses i drets humans al programa de màster. També va ser la coordinadora de Justícia Criminal Internacional.

Actualment és membre de diverses xarxes internacionals de recerca, incloent el Grup d'Empreses i Drets Humans de la Societat Europea de Dret Internacional, la Xarxa de Justícia Transicional de Londres (membre del Comitè Executiu); CEIDA (Xarxa de Recerca en Responsabilitat Social Corporativa d'Indústries Extractores en àrees en desenvolupament) i Grup de Recerca en Dret Penal Internacional i Drets Humans (Espanya). Imparteix cursos de postgrau sobre empreses i drets humans a la Universitat Oberta de Catalunya i a la Universitat Pontificia Catòlica de Perú, a més de realitzar tallers especialitzats en construcció de la pau a la Universitat de Barcelona.

Penelope Simons és professora associada a la Facultat de Dret de la Universitat d'Ottawa (Canadà). Va participar al British Columbia Bar l'any 1996 i va treballar en Dret Comercial i Corporatiu amb McCarthy Tétrault LLP. També ha treballat al sector de les ONG en assumptes de pau i desarmament. Ha estat compromesa amb la recerca relacionada amb els drets humans i la responsabilitat corporativa durant prop de dues dècades. Al desembre de 1999 va participar en la Missió canadenca al Sudan (Missió Harker) per investigar al·legacions d'esclavatge així com els vincles entre el desenvolupament petrolier i les violacions dels drets humans. La seva recerca està enfocada als drets humans i les implicacions de les corporacions en el seu respecte, així com a la responsabilitat dels estats en la complicitat amb les empreses que vulnereu els drets humans; la regulació de les corporacions transnacionals; l'extracció de recursos i violència contra les dones, i les connexions entre les activitats de les empreses transnacionals, els drets humans i el dret econòmic internacional.

Simons és coautora juntament amb Audrey Macklin de "The Governance Gap: Extractive Industries, Human Rights, and the Home State Advantage" on examina les implicacions en

els drets humans de les activitats corporatives en àrees de governança feble. El text defensa la regulació d'aquests supòsits per part de l'Estat. També és autora, juntament amb Anthony Van Duzer i Graham Mayada, de "Integrating Sustainable Development into International Investment Agreements: A Guide for Developing Country Negotiators".

Claire Methven O'Brien és assessora sènior al Danish Institute for Human Rights, on la seva feina inclou l'anàlisi, assessorament i recerca sobre empreses i drets humans, i la capacitació de les Institucions Nacionals de Drets Humans a l'àmbit de les empreses i els drets humans. Entre 2009 i 2011 va ser la coordinadora del Grup de Treball en Empreses i Drets Humans del Comitè Coordinador Internacional (ICC) de les Institucions Nacionals de Drets Humans (NHRIs). Va obtenir un doctorat en Dret per l'Institut Universitari Europeu de Florència l'any 2009 per la seva tesi doctoral "Human Rights and Transnational Corporations: For A Multilevel Governance Approach". La seva recerca es dirigeix als reptes de la implementació dels drets humans al sistema de Nacions Unides, a través de lleis nacionals i del sector corporatiu.

Wouter Vandenhole és professor de Drets Humans i té atorgada la Càtedra Unicef de Drets dels Infants a la Universitat d'Anvers (Bèlgica), on també presideix el Grup de Recerca en Dret i Desenvolupament. Es va graduar en Dret per la Universitat de Lovaina (Bèlgica), on també es va doctorar després d'haver cursat un màster en Dret i Desenvolupament a la Universitat de Warwick (Regne Unit). Vandenhole ha treballat a la Universitat de Lovaina, a la Universitat de Tilburg (Països Baixos) i al Màster Europeu en Democratització i Drets Humans impartir a l'EIUC (Itàlia). Els seus interessos de recerca inclouen els drets dels infants, especialment drets socials, culturals i econòmics, i la relació de les lleis de drets humans i el desenvolupament. Darrerament, s'ha centrat en les obligacions de les empreses transnacionals respecte als drets humans.

Marcos Orellana és director del Center for International Environmental Law (CIEL). Anteriorment, va ser membre del Centre de Recerca Lauterpacht de Dret Internacional de la Universitat de Cambridge (Regne Unit) i va rebre una beca de l'Institut de Dret Ambiental de Washington (EUA). Orellana va ser professor de Dret Internacional a la Universitat de Talca (Xile) i consultor de diverses ONG i agències governamentals. Va assessorar legalment el Ministeri d'Afers Exteriors xilè en assumptes ambientals internacionals.

El curs 1997-1998 va completar els seus estudis de màster al Washington College of Law (WCL) de la Universitat Americana de Washington (EUA) i va realitzar pràctiques al Banc Mundial. El 2009 va obtenir el seu doctorat pel Col·legi de Dret de Washington amb la tesi "Health, Safety and Environmental Measures in International Economic Law". Des del 2002 ha col·laborat amb el WCL en diversos cursos, incloent Dret Marítim Internacional, Llei internacional de drets humans i comerç internacional i medi ambient.

Pablo Aguiar és llicenciat en Ciències Polítiques per la Universitat Complutense de Madrid i Diploma en Cooperació per al Desenvolupament pel Cidob. Ha estat professor de Relacions Internacionals a la Universitat Autònoma de Barcelona i responsable d'Estudis, Projectes i Programes del Programa de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau i, posteriorment, de l'Oficina de promoció de la Pau i dels drets humans de la Generalitat de Catalunya. Des del 2009 forma part de l'Àrea de Recerca de l'Institut Català Internacional per la Pau.

Mark Taylor és director de Recerca a la Fundació Fafo (Noruega). Durant dues dècades ha treballat en marcs legals i polítics aplicables a conflictes i drets humans, també ha desenvolupat la seva tasca de recerca sobre les respostes reguladores de les dimensions econòmiques dels conflictes armats i sobre la relació entre empreses i drets humans. Ha estat assessor governamental, a les Nacions Unides, l'OCDE, ONG i empreses transnacionals. Participa activament en els debats relacionats amb assumptes de política pública.

Silvia Ayuso és doctora en Ciències Ambientals per la Universitat Autònoma de Barcelona i és enginyera en Tecnologia Ambiental i graduada en Filosofia per la Universitat Tecnològica de Berlin (Alemanya). És la directora acadèmica de la Càtedra MANGO de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) a l'ESCI, Escola d'Estudis Internacionals de la Universitat Pompeu Fabra. Prèviament, va ser investigadora postdoctoral a l'IESE Business School de la Universitat de Navarra i professora assistent a la Universitat Oberta de Catalunya. També ha treballat com a consultora i auditora en gestió ambiental.

Ayuso té una àmplia experiència en recerca i docència en l'àmbit de l'RSC, amb un èmfasi especial en les xarxes de subministrament globals i els negocis internacionals. Ha estat autora de diversos informes i estudis de cas sobre pràctiques empresarials mediambientals. Les seves recerques han estat publicades a revistes acadèmiques com *Business & Society*, *Journal of Business Ethics*, *Business Ethics: A European Review* i *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, entre d'altres. Recentment ha participat en un projecte sobre el comportament en RSC per part d'empreses incloses a l'IBEX35, finançat per la Reial Acadèmia Espanyola d'Economia i Finances.

Douglas Cassel és jurista especialitzat en assumptes de drets humans i empreses, sistemes regionals de drets humans, dret humanitari i dret penal internacional. Ha representat víctimes de violació de drets humans a Colòmbia, Guatemala, Perú i Veneçuela, i ha participat com a testimoni expert a la Comissió Interamericana i al Tribunal Interamericà de Drets Humans. L'any 1969 va obtenir un grau *cum laude* a Yale (EUA) i tres anys després el postgraduat de *juris doctor cum laude* de l'Escola de Dret de Harvard (EUA). Després de servir tres anys com a tinent del Cos General d'Advocats i Judges de la Marina, va treballar durant setze anys al Consell General d'Empreses i

Professionals de Chicago, on va treballar amb casos que implicaven drets civils, llibertats civil i dret ambiental. Es va unir a la Facultat de Dret de la Universitat de Notredame (EUA) el 2005, i va treballar com a director del centre civil pels Drets Humans del 2005 al 2012. Prèviament va dirigir els centres de Drets Humans del DePaul College of Law (EUA) i de la Universitat de Northwestern (EUA).

Actualment, els seus interessos de recerca inclouen els drets humans i la responsabilitat de les empreses transnacionals, l'enfortiment de les institucions regionals de drets humans, la responsabilitat per la violació de drets humans, les opcions del dret internacional per combatre el terrorisme i la història dels drets humans.

Marie-Laure Guislain és advocada. Va cursar el postgrau en Dret Europeu i Afers Internacionals de la Universitat París II i el màster en Cooperació Internacional (humanitària i drets humans) de la VUB Universitat de Brussel·les. Després d'un temps treballant com a voluntària donant suport als drets dels immigrants a França, va produir un documental sobre drets humans i immigrants a l'Argentina. El 2010, va treballar a Buenos Aires per CELS, una ONG especialitzada en drets humans, i gestionant projectes de desenvolupament. El 2011 va continuar gestionant projectes a Colòmbia per protegir els recursos naturals i els drets de les comunitats desplaçades pel conflicte. Es va unir a Sherpa el 2012 com a responsable del departament de litigació.

Josep Ma Gascón és Director d'Estratègia i Intel·ligència Competitiva de l'Agència per a la Competitivitat de l'Empresa de la Generalitat de Catalunya. La seva formació acadèmica inclou una diplomatura en Direcció General per INSEAD (França), màster en Dret Fiscal per ESADE, graduat en Assessoria i Gestió Tributària per ESADE, llicenciatura en Dret per la Universitat Pompeu Fabra, i estudis de doctorat en Dret (UB), en Economia (UPF) i en Ciències Polítiques (UOC). A la seva vocació de servei públic hi aporta 20 anys d'experiència com a executiu d'una multinacional en diversos països i ha estat responsable mundial d'Excel·lència Financera del Grup químic belga Solvay, subdirector mundial d'impostos del mateix grup industrial i director Fiscal per Espanya i Portugal. Prèviament, va exercir d'advocat al bufet Cuatrecasas. La seva contribució al món de l'empresa i a la societat ha estat reconeguda per diverses mencions i premis, com el nomenament de "Jove Líder Europeu", pel think-tank Friends of Europe i el suport de la Comissió Europea. Ha rebut el premi "40 under Forty", que destaca els quaranta millors joves advocats de la Península Ibèrica i va ser designat "Ambaixador Empresarial" pel departament d'Empresa. Actualment és també President del *World Chemical Summit* (Fira Barcelona). Autor i conferenciant freqüent sobre assumptes tan diversos com habilitats directives, motivació, actualitat empresarial, econòmica i sociopolítica, els seus articles i intervencions poden trobar-se en diversos mitjans internacionals i locals (*États Généraux de l'Europe, Friends of Europe, MarcusEvans, Diari de Girona, Expansión, El PuntAvuiTV*, etc.).

Maria Prandi és investigadora i col·laboradora externa de l'Institut ESADE d'Innovació Social des de 1999. Coordina la línia de recerca enfocada a les empreses i els drets humans. Té un grau, un màster i un diploma en Estudis Avançats en Relacions Internacionals. Ha publicat diversos articles i informes incloent la *Guia Pràctica de Drets Humans per a les Empreses*. Ha treballat també com a consultora en assumptes de drets humans per diverses ONG, governs i organitzacions del sector privat i des de 1999 ha desenvolupat una línia de treball enfocada en la tasca de diversos organismes de drets humans de les Nacions Unides. És coordinadora de la conferència anual de la Xarxa de Recerca sobre Empreses, Conflictes i Drets Humans (BCHR) i fundadora de Business and Human Rights.

Antoni Pigrau és llicenciat i doctor en Dret per la Universitat de Barcelona. Va ser professor a la Universitat de Barcelona entre 1982 i 1992, i actualment imparteix classes a la Universitat Rovira i Virgili. Pigrau és director del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona-Alcalde Pere Lloret (CEDAT) i coordinador del Grup de Recerca Consolidat de la Generalitat de Catalunya "Territori, Ciutadania i Sostenibilitat" (2014 SGR 294). Compagina aquestes tasques amb la direcció de la Revista Catalana de Dret Ambiental, coeditada per la Universitat Rovira i Virgili i el Departament del Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. Pigrau és membre de l'European Environmental Law Forum Advisory Board i del Tribunal Permanent dels Pobles amb seu a Roma. És membre de la Junta de Govern de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) on coordina el programa "Conflictes Armats: Dret i Justícia" i és membre fundacional de la xarxa de recerca sobre Empreses, Conflictes i Drets Humans (BCHR Network). Finalment, Pigrau ha publicat nombrosos articles acadèmics relacionats amb el dret del medi ambient, els drets humans, el dret internacional humanitari i el dret internacional penal.

Felip Daza és codirector de NOVACT i està especialitzat en la privatització de la guerra i de la seguretat i en la regulació sobre companyies privades militars i de seguretat (PMSC). És investigador de l'Observatori sobre Drets Humans i Empreses (ODHE) al Pròxim Orient i el nord d'Àfrica, i col·labora amb el Centre d'Estudis Internacionals de Barcelona en el marc de la regulació de les PMSC a nivell internacional. Té un grau en Ciències Polítiques de la Universitat Pompeu Fabra, un postgrau sobre Relacions Internacionals del Cidob, i un altre d'Estudis sobre Conflictes de la Universitat Complutense de Madrid. Daza és membre del Grup sobre Empreses i Drets Humans de LaFede.cat.

Narcís Bosch i Andreu és director, des de 2002, del Consell General de Cambres de Comerç de Catalunya, on coordina les 13 cambres del territori català i actua com a punt de contacte entre aquestes i les administracions públiques i les institucions internacionals. Les cambres de comerç de Catalunya representen a totes les empreses i treballadors autònoms de la regió, aproximadament 500.000.